

הסכם בדבר מתן הלוואות לרכישת רכב למוגבלים בניידות¹

שנערך ונחתם בירושלים ביום ה' באב התשס"ב (14 ביולי 2002)

בין

ממשלת ישראל בשם מדינת ישראל (להלן - הממשלה), המיוצגת על ידי דוד גרשונוביץ, המשנה לחשב הכללי, וצבי חלמיש, סגן בכיר לחשב הכללי במשרד האוצר,

מצד אחד

לבין

המוסד לביטוח לאומי (להלן - המוסד), המיוצג על ידי יחזקאל בקל, ומר דן מרינוב, סגני המנהל הכללי של המוסד

מצד שני

הואיל ובימים א' בכסלו התשל"ח (1 בנובמבר 1977) ו-ו' באייר התשמ"א (10 במאי 1981) נחתמו בין הצדדים הסדרים בדבר מתן הלוואות לרכישת רכב למוגבלים בניידות, שתוקנו מזמן לזמן (להלן - יחד ולחוד - ההסדר הקודם), בהתאם לסעיף 25 להסכם בדבר גמלת ניידות אשר נחתם בין הצדדים ביום ט"ו בסיון התשל"ז (1 ביוני 1977) ותוקן מזמן לזמן (להלן - הסכם הניידות);

והואיל וברצון הממשלה לשנות את תנאי ההסדר הקודם ולתת הלוואות בהתאם לאמור בהסדר זה להלן;

והואיל והמוסד מוכן לבצע את ההסדר כמפורט להלן, לאחר שנתקיימו התנאים, האמורים בסעיף 9 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (להלן - החוק);

לפיכך הגיעו הצדדים להסדר כדלהלן:

1.

(א) דברי המבוא מהווים חלק בלתי נפרד מגוף ההסדר.

(ב) הסדר זה מהווה חלק בלתי נפרד מהסכם הניידות.

2. בהסדר זה -

(1) משמעותם של מונחים כמשמעותם בהסכם הניידות, אם לא נאמר אחרת;

(2) "הכנסה" - הכנסתו של המוגבל בניידות יחד עם הכנסתו בן זוגו הנמצא עמו מהמקורות המפורטים בסעיף 2 לפקודת מס הכנסה, אף אם לא צמחה, הופקה או נתקבלה בישראל, למעט קצבת ילדים לפי פרק ד' לחוק, קצבה מיוחדת על פי תקנות הביטוח הלאומי (ביטוח נכות) (מתן שירותים מיוחדים), התשל"ט-1979, וסכומים הניתנים בעבור החזקת רכב או בעבור השתתפות בהוצאות ניידות עקב נכות;

¹ פורסם ב"פ 5101, התשס"ב עמ' 3575

"הכנסה קובעת" - ההכנסה במחצית השנה שקדמה לחודש שבו הגיש המוגבל בניידות בקשה להלוואה לפי הסדר זה (להלן – בקשה להלוואה), ובלבד שלגבי עובד עצמאי, כמשמעותו בחוק, תובא בחשבון ההכנסה ששימשה יסוד לחישוב דמי הביטוח בעד מחצית השנה האמורה לפי סעיף 345 לחוק;

"סכום קובע" - הסכום הכולל של קצבת יחיד מלאה, כפי שהיתה בתוקף במחצית השנה האמורה, כפול ארבע;

"מבקש הלוואה" - מוגבל בניידות שאושרה לו הלוואה עומדת והוא אחד מאלה:

(1) מי שמתקיימים בו כל אלה:

(א) נקבעו לו 90% מוגבלות בניידות, לכל הפחות;

(ב) הוא בעל רשיון נהיגה בר-תוקף;

(ג) מלאו לו 18 שנים וטרם מלאו לו 60 שנה;

(ד) הכנסתו הקובעת אינה עולה על סכום השווה לסכום הקובע כפול 3, ולגבי בני זוג הרוכשים רכב משותף כאמור בסעיף 6(ב) להסכם הניידות - הכנסתם הקובעת אינה עולה על סכום השווה לסכום הקובע, כפול 4;

(2) מי שועדה רפואית או ועדה רפואית לעררים קבעה כי הוא זקוק לכיסא גלגלים ומשתמש בו, והמכון קבע כי דרוש לו רכב לאבזרים מיוחדים.

"קצבת יחיד מלאה" - כמשמעותה בסעיף 200(ב) לחוק.

.3

(א) בסעיף זה, "תקופה קודמת" - שנים עשר חודשים לפחות, מתוך שמונה עשרה החודשים שקדמו להגשת הבקשה להלוואה.

(ב) המוסד רשאי לתת הלוואה לפי הסדר זה למבקש הלוואה שהמכון קבע כי דרוש לו רכב לאבזרים מיוחדים, או למבקש הלוואה אשר ביום הגשת הבקשה להלוואה ובכל התקופה הקודמת, נתקיים בו אחד מהתנאים המפורטים להלן:

(1) הכנסתו מעבודה או ממשלח יד, כמשמעותה בסעיף 2 להסכם הניידות, אינה פחותה מקצבת יחיד מלאה;

(2) הוא מועסק במפעל מוגן כמפורט בתוספת לתקנות הבטחת הכנסה (כללי הזכאות והוראות ביצוע), התשמ"ב-1982;

(3) הוא תלמיד במוסד המוכר על ידי משרד החינוך או המועצה להשכלה גבוהה או במוסד להכשרה מקצועית המוכר על ידי משרד העבודה והרווחה;

(4) הוא לומד מקצוע מחוץ לביתו לפי הפניה של שירות התעסוקה או של המוסד;

(5) הוא עובד בעבודה שהכיר בה המוסד כעבודה המתבצעת בהתאם לתכנית שיקום כמשמעותה בתקנות הביטוח הלאומי (שיקום מקצועי), התשט"ז-1956;

(6) הוא משרת בשירות סדיר לפי חוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986, למעט שירות סדיר לפי התחייבות לשירות קבע, או שהוא משרת בהתנדבות בשירות לאומי כמשמעו בסעיף 238 לחוק.

(ג) נתקיים במבקש הלוואה התנאי האמור בסעיף קטן (ב) (1) בעת הגשת הבקשה – רשאי המוסד, לפי שיקול דעתו, להביא בחשבון לענין התקופה הקודמת גם תקופה שבה עבד המבקש כשכיר לפני שמלאו לו שמונה עשרה שנים, אף אם הכנסתו מעבודה בתקופה האמורה, בחישוב החודשי, לא עלתה על קצבת יחיד מלאה.

4. חל לאחר הגשת הבקשה להלוואה, שינוי בהכנסת מבקש ההלוואה או שחדל להתקיים בו אחד התנאים המפורטים בהגדרה "מבקש הלוואה" שבסעיף 2 או אחד התנאים המפורטים בסעיף 3(ב), יהיה המוסד רשאי לדחות את הבקשה או לאשרה בהתחשב בתנאים המתקיימים לאחר יום הגשת הבקשה;

לענין זה יראו כיום הגשת הבקשה, את היום שבו הוגשו למוסד המסמכים שדרש עקב השינוי האמור.

5. הלוואה לפי הסדר זה תינתן למבקש הלוואה הרוכש לראשונה רכב שלשם רכישתו אושרה הלוואה עומדת.

6. על אף האמור בסעיף 5, יהיה המוסד רשאי לתת הלוואה להחלפת רכב אם נתקיים במבקש ההלוואה אחד מאלה:

(1) חלפו חמש שנים לפחות ממועד שבו קיבל לאחרונה הלוואה עומדת לרכישת רכב;

(2) ההלוואה העומדת להחלפת רכב אושרה לו לפי סעיף 11(ב)3 להסכם הניידות;

(3) ההלוואה העומדת להחלפת רכב אושרה לו לפי סעיף 5(ב) להסכם הניידות לרכישת רכב גדול יותר מהרכב הקודם, שלשם רכישתו ניתנה הלוואה עומדת לפי סעיף 5(ג) להסכם הניידות.

7. הלוואה על פי הסדר זה תינתן למוגבל בניידות פעם אחת ולענין זה, הלוואה שניתנה לפי ההסדר הקודם, יראו כאילו ניתנה לפי הסדר זה.

8. לא תינתן הלוואה לפי הסדר זה למי שבו זוגו קיבל הלוואה לפי הסדר זה.

9. על אף האמור בסעיפים 5, 7 ו-8, יהיה המוסד רשאי ליתן הלוואה למי שהמכון קבע כי דרוש לו רכב לאבזרים מיוחדים, אף בשונה מהוראות הסעיפים האמורים.

10. לא תינתן הלוואה על פי הסדר זה אם לפני אישור מתן ההלוואה כבר רכש מבקש ההלוואה את הרכב שלצורך רכישתו נתבקשה ההלוואה.

11.

(א) תנאי למתן ההלוואה על פי הסדר זה הוא כי מבקש ההלוואה שיעבד את הרכב לטובת המוסד, וכן לטובת הבנק- אם בוצעה הלוואה באמצעות בנק, כערובה להחזר ההלוואה וההלוואה העומדת ורשם את דבר השיעבוד בהתאם לחוק המשכון, התשכ"ז-1967, וברישיון הרכב;

(ב) המוסד רשאי לדחות בקשה להלוואה אם מבקש ההלוואה הפר את הוראות הסכם הניידות.

12.

(א) סכום ההלוואה שתינתן על פי הסדר זה לא יעלה על סכום השווה ל-

(1) 80% ממחיר הרכב בלא מסים, בלא אבזרים לרכב פרטי ובלא אבזרים מיוחדים או מיתקן הרמה כמשמעותם בסעיף 2 להסכם הניידות (להלן - מחיר הרכב) - אם הכנסתו הקובעת של מבקש ההלוואה היא עד 100% מהסכום הקובע;

(2) 70% ממחיר הרכב - אם הכנסתו הקובעת של מבקש ההלוואה היא מ-101% עד 150% מהסכום הקובע;

(3) 50% ממחיר הרכב - אם הכנסתו הקובעת של מבקש ההלוואה היא מ-151% עד 200% מהסכום הקובע;

(4) 35% ממחיר הרכב - אם הכנסתו הקובעת של מבקש ההלוואה היא מ-201% עד 250% מהסכום הקובע;

(5) 20% ממחיר הרכב - אם הכנסתו הקובעת של מבקש ההלוואה היא מ-251% עד 300% מהסכום הקובע.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), לא יעלה סכום ההלוואה על סכום השווה ל-60% ממחיר הרכב, אלא אם כן מתקיים במבקש ההלוואה האמור בסעיף 3(ב)1, ואותו תנאי התקיים במבקש גם במשך כל התקופה שלגביה מחושבת ההכנסה הקובעת כהגדרתה בסעיף 2.

(ג) סכום ההלוואה לא יעלה על סכום השווה ל-20% ממחיר הרכב, אם ההלוואה ניתנת להחלפת רכב כאמור בסעיף 6.

(ד) על אף האמור בסעיפים קטנים (א), (ב) ו-(ג) מוגבל בניידות, שהיה ברשותו רכב משותף כמשמעותו בסעיף 6 להסכם הניידות, אשר הגיש בקשה להלוואה לרכישת רכב שאינו רכב משותף כאמור, לא יעלה סכום ההלוואה שתינתן לו על פי הסדר זה על מחצית הסכום הקבוע בסעיף קטן (א), ובלבד שלא יפחת מ-20% ממחיר הרכב.

(ה) על אף האמור בסעיפים קטנים (א), (ב), (ג) ו-(ד), סכום ההלוואה שיינתן לפי סעיף זה למי שהמכון קבע כי דרוש לו רכב לאבזרים מיוחדים, לא יעלה על 80% ממחיר הרכב החדש (להלן - הסכום המרבי), ולגבי מי שרוכש רכב כאמור, שלא לראשונה - לא יעלה סכום ההלוואה על הסכום המרבי ולא יעלה על סכום השווה להפרש שבין שני אלה:

(1) מחיר הרכב החדש שהמוגבל בניידות רוכש;

(2) מחיר הרכב הקודם אשר בשלו ניתנה הלוואה עומדת לפי הסכם הניידות בניכוי הסכום שעל המוגבל בניידות להחזיר למוסד בשל ההלוואה העומדת אשר ניתנה לרכישת הרכב הקודם בלא ריבית והצמדה, ובלבד שלא ינוכה סכום שהושב לפי הוראות סעיף 12(א)7 להסכם;

לענין סעיף קטן זה -

"מחיר הרכב הקודם" - המחיר הנקוב בחוברת המחירים כמשמעה בסעיף 12א להסכם הניידות, שנתפרסמה לאחרונה לפני מתן ההלוואה, ואם מכר את הרכב או שהרכב אבד או נהרס - המחיר הנקוב בחוברת כאמור, שנתפרסמה לאחרונה לפני מועד מכירת הרכב או המועד שבו הרכב אבד או נהרס, לפי הענין; היה הרכב הקודם רכב לאבזרים מיוחדים, ינכה המוסד ממחירו פחת בשיעור אחיד אלא אם כן אבד הרכב או נהרס כאמור בסעיף 20(א)4(א) להסכם הניידות. שיעור הפחת ייקבע בידי שמאי מוסמך שמונה על ידי המוסד, ולא יפחת מ-10% ממחירו של הרכב.

"מחיר הרכב החדש" - ההפרש שבין שני אלה:

(1) מחיר הרכב שהמוגבל בניידות רוכש בפועל או מחיר הרכב הקובע לגביו, לפי הנמוך מביניהם;

(2) סך המסים המוטלים על הרכב שהמוגבל בניידות רוכש בפועל או סך המסים המוטלים על הרכב הקובע לגביו, לפי הנמוך מביניהם.

"רוכש רכב לראשונה" - לרבות מי שחלפו 4 שנים מיום שמכר את הרכב הקודם או מיום שהחזיר למוסד את ההלוואה העומדת שניתנה לרכישת הרכב הקודם, ועד היום שבו נתקבלה החלטת פקיד התביעות.

(ו) לגבי מי שרוכש רכב משותף עם בן זוגו כאמור בסעיף 6 להסכם הניידות, תובא בחשבון, לצורכי סעיף זה, מחצית ההכנסה הקובעת.

.13

(א) סכום ההלוואה השווה ל-20% ממחיר הרכב יישא ריבית בשיעור של 5.11% לשנה ויוחזר למוסד בתוך חמש שנים מיום מתן ההלוואה בשיעורים, בתנאים ובמועדים שיפורטו בהתחייבות; שיעור הריבית האמור בסעיף זה יעודכן בהסכמת הצדדים, מזמן לזמן כך שבכל עת יהיה זהה לשיעור הריבית החל על הלוואות הניתנות לשיקום לנכים כמשמעותם בחוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959 [נוסח משולב].

(ב) יתרת סכום ההלוואה האמורה בסעיף קטן (א) תהפוך למענק בתום חמש שנים מיום מתן ההלוואה אלא אם כן דרש המוסד את החזר ההלוואה כאמור בסעיף 14 להלן.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), ההלוואה שניתנה למי שהמכון קבע כי דרוש לו רכב לאבזרים מיוחדים לא תוחזר, אלא אם כן דרש המוסד את החזר ההלוואה בנסיבות האמורות בסעיף 14 להלן.

.14

(א) המוסד יהיה רשאי לדרוש החזר מיידי של כל סכום ההלוואה כאמור בסעיף 13 אם בתוך חמש שנים מיום מתן ההלוואה אירע אחד מאלה:

(1) המוגבל בניידות חייב להחזיר את ההלוואה העומדת או שהמוסד דרש את החזר ההלוואה העומדת, והכל לפי הוראות סעיף 12 להסכם הניידות;

(2) מקבל ההלוואה הפר את כתב ההתחייבות.

(ב) דרש המוסד החזר ההלוואה כאמור בסעיף קטן (א), יהיה מקבל ההלוואה חייב בהחזר מיידי של כל סכום ההלוואה; הסכום האמור יוחזר בצירוף ריבית בשיעור האמור בסעיף 13, בעד התקופה שמתום חודשיים מהמועד הקובע ועד למועד הפירעון, החודשיים האמורים יימנו בהתאם להוראות סעיף 12א(ג) להסכם הניידות.

15. לרכישת רכב משותף כאמור בסעיף 6 להסכם הניידות תינתן לפי הסדר זה הלוואה אחת בלבד לשני המוגבלים בניידות, ושניהם יהיו חייבים בהחזר ההלוואה, יחד ולחוד, אף אם התנאים המזכים במתן ההלוואה מתקיימים באחד מהם בלבד.

16. מבקש הלוואה לפי הסדר זה יגיש למוסד בקשה על גבי טופס שאפשר להשיגו בכל אחד מסניפי המוסד.

17. בקשה לקבלת הלוואה לפי הסדר זה תתברר בידי עובד המוסד, שהסמיכו לכך מינהלת המוסד או מי שהוסמך על ידה (להלן - פקיד התביעות).

18. לצורך בירור הבקשה ימסור מבקש ההלוואה לפקיד התביעות, לפי דרישתו, כל מידע ומסמכים שברשותו או שבאפשרותו לקבלם. לא נענה מבקש ההלוואה לדרישה כאמור, תידחה בקשתו או תעוכב ההחלטה בה עד לבירור ולאימות כל הפרטים הנדרשים.

19. החליט פקיד התביעות על מתן הלוואה ומבקש ההלוואה לא קיבל את ההלוואה בתוך פרק הזמן שבו היה בתוקף האישור על מתן הלוואה עומדת כאמור בסעיף 23(ד) להסכם הניידות, תיחשב ההחלטה בטלה.

20. המוסד יהיה רשאי לבצע תשלום הלוואות על פי הסדר זה באמצעות בנק או בכל דרך אחרת שיראה לנכון.

21. הצדדים להסדר זה יקבעו הסדרים להעברת הכספים, אשר יחזירו מקבלי ההלוואות, לאוצר המדינה.

22. מי שזכאי להלוואה לפי הסדר זה ולמענק סיוע בפתרון בעיית הניידות על פי תקנות הביטוח הלאומי (מענק מיוחד וקצבה מיוחדת לנכים), התשכ"ה-1965 - בידו הברירה לקבל אחת מהן.

23.

(א) תחילתו של הסדר זה ביום כ"ב בחשון התש"ס (1 בנובמבר 1999) (להלן - יום התחילה), והוא יחול על הלוואות שיינתנו לפי הסדר זה או שניתנו לפי ההסדר הקודם.

(ב) מי שרכש רכב ביום התחילה או לאחריו וקודם למועד פרסומו של הסדר זה - הוראת סעיף 10 להסדר לא תחול עליו.

(ג) ההסדר הקודם בטל מתחילתו של הסדר זה.